

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/57/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4116225652
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4116225652.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členov senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v spore žalobcu: s Autoleasing SK, s. r. o., so sídlom Bratislava, Vajnorská 100/A, IČO: 46 806 491, zastúpený Advokátskou kanceláriou Nosko & Partners s. r. o., so sídlom Bratislava, Podjavorinskej 2, IČO: 36 860 107, adresa na doručovanie: Bratislava, Zámocká 14 proti žalovanému: SR - Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Pribinova 2, IČO: 00 151 866, o vydanie veci, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 7. júna 2021 č. k. 15C/396/2016-204 takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

II. Zrušuje uznesenie súdu prvej inštancie zo dňa 23. októbra 2018 č. k. 15C/396/2016-103.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu o vydanie motorového vozidla zn. Mercedes E Diesel W 212 E 220 CDI BlueEFFICIENCY Avantgarde, číslo karosérie: K rok výroby: 2009 a kľúčov k motorovému vozidlu zamietol a žalovanému voči žalobcovi nepriznal nárok na náhradu trov konania.

1.1. Po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 21 ods. 1, 2, 3, 4 a 9 zák. č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore účinného v čase zadržania motorového vozidla, ako aj zisteným skutkovým stavom.

1.2. Vykonaným dokazovaním zistil, že dňa 13. 07. 2015 uzavrel žalobca ako záložný veriteľ so záložným dlžníkom H. M. záložnú zmluvu č. UDTA15/61002331, ktorej predmetom bolo motorové vozidlo Mercedes E Diesel W 212 E 220, Cdi BlueEFFICIENCY Y. (A5) VIN: K (v ďalšom texte len "sporné vozidlo"). V zmluve boli dohodnuté podmienky výkonu záložného práva. Dňa 13. 07. 2015 bol podpísaný protokol o prevzatí vozidla k zmluve o úvere, ktorým H. M. potvrdila prevzatie vozidla. Podľa potvrdenia o registrácii v Notárskom centrálnom registri záložných práv zo dňa 13. 07. 2015 došlo k registrácii záložného práva na základe záložnej zmluvy záložcu - H. M.; ako popis zálohu je uvedené sporné vozidlo. Súčasťou potvrdenia je i popis pohľadávky. Listom zo dňa 13. 01. 2016 žalobca oznámil H. M. uplatnenie práva na okamžité splatenie úveru a oznámil, že dňa 13. 01. 2016 pristúpil k zosplateniu úveru. Ďalším listom zo dňa 18. 12. 2015 žalobca vyzval H. M. k pristaveniu vozidla a oznámil začatie výkonu zabezpečovacieho alebo záložného práva a predpokladanom termíne predčasného ukončenia zmluvy.

1.3. Okresné riaditeľstvo PZ v Nitre vydalo dňa 05. 06. 2018 uznesenie ČVS: ORP-1504/3-VYS-NR-2015, ktorým podľa ust. § 97 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na § 94 ods. 1 Trestného poriadku vo veci zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, 3 písm. a/ Trestného zákona vec - osobné motorové vozidlo zn. Mercedes Benz, čiernej metalízy, VIN: K ev. č. IL 203 CI a 1 ks kľúč od vozidla ukladá do

úschovy Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Nitre. Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že dňa 26. 05. 2018 bolo vozidlo zaistené príslušníkmi OO PZ Trnava a dňa 04. 06. 2018 bolo prevzaté do trestného konania. Dňa 30. 05. 2018 vydal podľa § 89 ods. 1 Trestného poriadku P. D. kľúč od uvedeného vozidla. Ďalej, okrem popisu trestného skutku, z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že o práve na vec sú pochybnosti, nakoľko na ňu si uplatňujú právo spoločnosti sAutoleasing SK, s. r. o., tak i P. D.. V poučení je uvedené, že osobu, ktorá si na uvedené veci robí nárok, upozorňuje, aby si svoj nárok uplatnila v občianskom súdnom konaní.

1.4. Vykonaným dokazovaním v predmetnom konaní nebolo medzi stranami sporné, že predmetné motorové vozidlo bolo pre účely trestného konania zaistené a neskôr z dôvodu, že si naň uplatňujú právo viaceré osoby (žalobca a pôvodný žalovaný P. D.), bolo vozidlo uložené do úschovy a subjekty, ktoré si naň robili nárok, boli poučené, že si právo musia uplatniť v občianskom súdnom konaní. Súd dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, preto ju zamietol. Žalobca nevhodne zvolil procesný prostriedok na uplatnenie si práva, a to žalobu na vydanie veci. Pokiaľ je sporné motorové vozidlo zadržané žalovaným podľa rozhodnutia o zaistení veci a následne uložené do úschovy v zmysle ustanovení Zákona o Policajnom zbore, nie je splnený základný predpoklad ust. § 126 OZ, t. j. že žalovaný neoprávnene zasiahol do vlastníckeho práva žalobcu, lebo zaistenie motorového vozidla v prejednávanej veci nemožno kvalifikovať ako vec neprávom zadržanú. Sporné vozidlo bolo zaistené pre účely trestného konania a následne, keďže si naň uplatnili právo viaceré osoby, uložené do úschovy. Zo strany žalovaného tak nedošlo k neoprávnenému zásahu do vlastníckeho práva žalobcu, ani nedochádza k zadržaniu veci - predmetného vozidla neprávom.

1.5. K tvrdeniu žalobcu, že v danom prípade došlo ku kolízii dvoch inštitútov viažucich sa k vozidlu - vlastníckeho práva a záložného práva a úlohou súdu je v tomto konaní vyriešiť prejudiciálnu otázku, či je u žalobcu právo na vydanie vozidla odvodené od záložného práva, k výkonu ktorého pristúpil, súd uviedol, že s takýmto tvrdením žalobcu sa nestotožňuje. V konaní o vydanie veci musí byť preukázané, že vydanie veci sa domáha jej vlastník voči niekomu, kto ju neprávom zadržuje. V danom prípade je sporné, či žalobcovi prináleží právo záložného veriteľa na realizáciu záložného práva, ktorým bola zabezpečená jeho pohľadávka a u pôvodne žalovaného (P. D.) je sporné, či nadobudol vlastnícke právo k vozidlu na základe ním tvrdených a ne/preukázaných skutočností. Predpokladom pre rozhodnutie súdu o uložení povinnosti žalovanému vydať motorové vozidlo žalobcovi by bolo určenie, že žalobca je vlastníkom predmetného vozidla a v tomto konaní by súd nemohol prejudiciálne riešiť otázku vlastníckeho práva žalobcu predmetného vozidla bez účasti všetkých osôb, ktoré si uplatňujú vlastnícke alebo iné právo k tomuto vozidlu.

1.6. Okrem uvedených dôvodov zamietnutia žaloby súd dospel k záveru, že žalobcom označená strana sporu - Slovenská republika - Ministerstvo vnútra SR nie je pasívne legitimovaným subjektom v konaní o vydanie veci uložené do úschovy Okresným riaditeľstvom PZ. Uvedené označenie by mohlo zodpovedať iným druhom žalôb, kde je daná zodpovednosť štátu. V danej veci mal byť podľa názoru súdu správne označený žalovaný ako Ministerstvo vnútra SR, v dôsledku čoho možno považovať námietku žalovaného za dôvodnú.

1.7. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP a plne úspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal, pretože mu žiadne trovy nevznikli, ani zo spisu nevyplývajú.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol v zákonnej lehote odvolaním žalobca, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie. Svoje odvolanie odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, keď mal za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Zdôraznil, že nárok na vydanie predmetného vozidla si neodvodzuje z titulu vlastníckeho práva k vozidlu - nie je vlastníkom vozidla, ani ním nikdy nebol. Svoje právo na vydanie vozidla neodvodzuje ako odvodzuje súd z ust. § 126 ods. 1 OZ, ale z ust. § 126 ods. 2 OZ, podľa ktorého nielen vlastník má právo na ochranu proti tomu, kto do jeho (vlastníckeho) práva neoprávnene zasahuje, ale takéto obdobné právo na ochranu má aj ten, kto je oprávnený mať vec u seba. Zákonodarca pod oprávnenou osobou myslel predovšetkým záložného veriteľa alebo uschovávateľa. Z uvedeného ustanovenia sa môže aj záložný veriteľ domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje. Poukázal na ust. § 151m ods. 4 OZ, podľa ktorého záložca je povinný strpieť výkon záložného práva a je povinný poskytnúť záložnému veriteľovi súčinnosť potrebnú na

výkon záložného práva. Najmä je povinný vydať záložnému veriteľovi záloh a doklady potrebné na prevzatie, prevod a užívanie zálohu a poskytnúť akúkoľvek inú súčinnosť určenú zmluvou o zriadení záložného práva. Rovnakú povinnosť má aj tretia osoba, ktorá má záloh alebo doklady potrebné na prevzatie, prevod alebo užívanie zálohu u seba. Treťou osobou, ktorú má na mysli citované ustanovenie Občianskeho zákonníka je v tomto prípade žalovaný. V zmysle uvedenej právnej argumentácii neobstojí preto postup súdu, ktorý svoje rozhodnutie v napadnutom rozsudku odôvodnil nenaplnením hypotézy ust. § 126 ods. 1 OZ.

2.1. Pokiaľ súd prvej inštancie v rozhodnutí poukazoval aj na ust. § 21 ods. 9 zák. č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore, podľa jeho názoru práve toto ustanovenie podporuje jeho právnu argumentáciu a jeho právne zvolený postup - žaloba o vydanie veci. Keďže „Ak vzniknú pochybnosti o tom, či zaistená vec patrí osobe, ktorej bola zaistená, alebo ak si na zaistenú vec uplatní právo iná osoba, útvár Policajného zboru uloží zaistenú vec do úschovy a písomne to oznámi týmto osobám, pričom im v písomnom oznámení odporučí, aby si v lehote 60 dní odo dňa písomného oznámenia uplatnili vlastnícke právo alebo iné právo na zaistenú vec na príslušnom súde.“ Toto ustanovenie rieši situáciu, keď príslušný orgán PZ nevie vydať zadržanú vec (vozidlo) konkrétnej osobe a civilný súd musí rozhodnúť o tom, či a komu má príslušný PZ zadržanú vec vydať. Jednoznačne spĺňa týmto ustanovením predpokladaný postup, keďže si na príslušnom súde uplatnil iné právo k veci (k vozidlu), a to právo na vydanie veci na účely výkonu záložného práva.

2.2. Ako záložný veriteľ splnil všetky predpoklady na výkon záložného práva podľa § 151 I odsek 1 OZ. Z dôvodu, že zabezpečená pohľadávka nebola riadne a včas splnená, môže začať výkon záložného práva. Začatie výkonu záložného práva oznámil záložcovi i dlžníkovi (H. M. a P. D.) a dňa 22. 12. 2015 registroval začatie výkonu záložného práva v NCRzt. Zohľadňujúc možno zhrnúť, že preukázal existenciu dôvodnosti a opodstatnenosti svojho nároku na vydanie vozidla, ako mu to vyplýva z postavenia záložného veriteľa a žalovaný ako pasívne legitimovaný subjekt (osoba, ktorá nepriamo zadržuje vozidlo) je povinný vozidlo mu vydať za účelom výkonu záložného práva.

2.3. K právnomu záveru súdu o tom, že zle označil žalovaného, a to „Slovenská republika - Ministerstvo vnútra“ uvádza, že podaním zo dňa 21. 06. 2018 označeným ako Návrh na zmenu subjektu podľa § 80 zák. č. 160/2015 Z. z. - Civilný sporový poriadok navrhol súdu, aby do konania namiesto žalovaného vstúpilo Ministerstvo vnútra SR. Následne vo všetkých ďalších podaniach označoval žalovaného vždy rovnako, a preto mu nie je jasný záver súdu prvej inštancie, ktorý iba preukazuje nedôsledný postoj súdu k prejednávanej veci, z ktorého následne pramenia aj závery obsiahnuté v napadnutom rozsudku.

3. Žalovaný sa písomne k podanému odvolaniu žalobcu nevyjadril.

4. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas a oprávneným subjektom (§ 362 ods. 1 a § 359 CSP) a po skonštatovaní, že odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a odvolateľ použil prípustný odvolací dôvod - § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, viazaný skutkovým stavom tak ako ho zistil súd prvej inštancie, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP), dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 389 odsek 1 písm. c/ CSP zrušiť a vrátiť mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň v zmysle § 389 ods. 2 CSP zrušil aj uznesenie súdu prvej inštancie zo dňa 23. októbra 2018 č. k. 15C/396/2016-103.

5. Predmetom konania bola žaloba žalobcu pôvodne voči žalovanému P. D., ktorou sa domáhal, aby žalovanému bola uložená povinnosť vydať mu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku osobné motorové vozidlo Mercedes E Diesel W 212 E 220 CDI BlueEFFICIENCY Avantgarde, číslo karosérie: WDD2120021A001511, rok výroby: 2009 spolu s kľúčmi k tomuto motorovému vozidlu. Žalobu odôvodňoval tým, že dňa 13. 07. 2015 s H. M. ako dlžníčkou uzatvoril úverovú zmluvu č. UDTA15/61002331, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru na obstaranie predmetného motorového vozidla a súčasne toho istého dňa 13. 07. 2015 za účelom zabezpečenia záväzku zmluvy o úvere žalobca uzatvoril s dlžníčkou záložnú zmluvu s rovnakým číslom ako číslo zmluvy o úvere, v ktorej sa zmluvné strany dohodli na zriadení záložného práva k vozidlu. Uvedené záložné právo bolo registrované v notárskom centrálnom registri záložných práv dňa 13. 07. 2015. Z dôvodu neplnenia si povinností dlžníčky zo zmluvy o úvere žalobca dňa 13. 01. 2016 uplatnil právo na okamžité splatenie úveru a pristúpil k výkonu záložného práva, čo oznámil žalovanému ako záložcovi - vlastníčkovi vozidla. Pôvodne

označený žalovaný sa v konaní bránil tým, že na základe kúpnej zmluvy kúpil predmetné motorové vozidlo od S. M., pričom v technickom preukaze nebolo vyznačené akékoľvek obmedzenie a nakladanie s predmetným motorovým vozidlom. Poukázal na ust. § 151md ods. 1 písm. f/ OZ, v zmysle ktorého záložné právo zaniká, ak bol v čase prevodu/prechodu zálohu nadobúdateľ dobromyseľný. Podaním zo dňa 17. 07. 2018 žalobca požiadal v zmysle § 80 ods. 1 CSP, aby namiesto žalovaného vstúpil do konania subjekt - Ministerstvo vnútra SR so sídlom Bratislava, Pribinova 2. Uvedenú skutočnosť odôvodňoval tým, že dňa 11. 06. 2018 mu bolo doručené uznesenie OR PZ Nitra zo dňa 05. 06. 2018, ČVS: ORP-1504/3-VYS-NR-2015, podľa ktorého bolo predmetné motorové vozidlo spolu s jedným kusom kľúčov k tomuto vozidlu v zmysle § 21 zák. č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore zaistené v trestnom konaní pre prečin podvodu. V rámci poučenia boli osoby, ktoré si robia na vec nárok, to znamená on ako žalobca a P. D. upozornení, aby si svoje práva uplatnili v občianskom súdnom konaní. Uviedol, že určovaciu žalobu nemohol podať z dôvodu, že nie je a nikdy nebol vlastníkom predmetného motorového vozidla. Svoj nárok si uplatňuje ako záložný veriteľ v zmysle záložnej zmluvy. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 23. 10. 2018 č. k. 15C/396/2016-103 pripustil zmenu na strane žalovaného tak, aby namiesto doterajšieho žalovaného: P. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom I. XXX vstúpil do konania ako žalovaný: SR - Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky so sídlom Bratislava, Pribinova 2, IČO: 00 151 866. Ministerstvo vnútra SR ako žalovaný s podanou žalobou nesúhlasil a uviedol, že nárok na motorové vozidlo si robí niekoľko subjektov, a to žalobca ako záložný veriteľ, ktorý aj pristúpil k výkonu záložného práva, ako aj P. D., ktorý kúpil predmetné motorové vozidlo od záložcu. Existujú preto pochybnosti o práve na motorové vozidlo, a vzhľadom na existenciu týchto pochybností rozhodlo OR PZ v Nitre uznesením zo dňa 05. 06. 2018 o uložení motorového vozidla do úschovy podľa § 97 ods. 1 Trestného poriadku. Navyše uviedol, že neboli splnené podmienky v zmysle § 126 OZ, keď OR PZ v Nitre postupovalo v súlade so zákonom a to tak pri prevzatí veci, ako aj v prípade, že keď vydanú vec nevydalo žalobcovi, nakoľko vznikli pochybnosti o tom, či táto vec žalobcovi patrí.

5.1. Súd prvej inštancie podanú žalobu zamietol, keď dospel k záveru, že žalobca nevhodne zvolil procesný prostriedok na uplatnenie svojho práva, a to žalobu na vydanie veci, keď nie je splnený základný predpoklad ust. § 126 OZ, to znamená, že žalovaný neoprávnene zasiahol do vlastníckeho práva žalobcu, lebo zaistené motorové vozidlo v prejednávanej veci nemožno kvalifikovať ako vec neprávom zadržíavanú. Sporné vozidlo bolo zaistené pre účely trestného konania a následne si naň uplatnili právo viaceré osoby a bolo uložené do úschovy. Okrem uvedeného dôvodu dospel k záveru, že žalobcom označená strana sporu - Slovenská republika - Ministerstvo vnútra SR nie je pasívne legítimovaným subjektom v konaní o vydanie veci uloženej do úschovy OR PZ. V uvedenej veci podľa názoru súdu mal byť správne označený žalovaný len ako Ministerstvo vnútra SR, v dôsledku čoho možno považovať námietku žalovaného za dôvodnú.

6. Odvolací súd, viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) sa zaoberal tým, či je naplnený odvolací dôvod uvedený žalobcom v podanom odvolaní podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP - že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

7. Pre odvolací dôvod uvedený v § 365 ods. 1 písm. h/ CSP platí, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, vyvodzuje zo skutkového zistenia práva a povinnosti, ktoré majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu a nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce použil správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

8. Podľa § 365 odsek 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

9. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca podaním zo dňa 17. 07. 2018 (č. I. 86) navrhol zmenu strany sporu podľa § 80 odsek 1 CSP a žiadal, aby namiesto žalovaného vstúpil do konania subjekt - Ministerstvo vnútra SR so sídlom Bratislava, Pribinova 2. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 23. 10. 2018 č. k. 15C/396/2016-103 pripustil zmenu na strane žalovaného tak, aby namiesto doterajšieho žalovaného

vstúpil do konania žalovaný: SR - Ministerstvo vnútra SR so sídlom Bratislava, Pribinova 2. Proti uvedenému uzneseniu podal sťažnosť pôvodný žalovaný: P. D., o ktorej rozhodol súd prvej inštancie, obsadený sudcom, a to uznesením zo dňa 28. 12. 2020 č. k. 15C/396/2016-175 tak, že sťažnosť žalovaného zamietol. Napriek tomu, že žalobca na všetkých ďalších podaniach označoval žalovaného ako Ministerstvo vnútra SR, ako aj samotný žalovaný podával vyjadrenie v mene Ministerstva vnútra SR, súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku označil žalovaného ako Slovenská republika - Ministerstvo vnútra SR, vychádzajúc zrejme z uznesenia, ktorým súd pripustil zámenu na strane žalovaného, pričom žalobca žiadal, aby na strane žalovaného vystupoval subjekt: Ministerstvo vnútra SR. Napriek pochybeniu súdu, súd prvej inštancie v bode 29. uviedol, že žalobcom označená strana sporu: SR - Ministerstvo vnútra nie je pasívne legitimovaným subjektom, keď podľa názoru súdu správne mal byť označený žalovaný len ako Ministerstvo vnútra SR. K uvedenému je potrebné uviesť, že žalobca označil žalovaného, ktorého navrhol, aby vstúpil do konania namiesto pôvodného žalobcu práve takto označený subjekt - Ministerstvo vnútra SR. Postup súdu prvej inštancie a konštatovanie súdu prvej inštancie v bode 29. ohľadne označenia žalovaného je preto zmätočné a táto vada má vplyv aj na rozhodnutie vo veci samej, čo malo za následok zrušenie uznesenia zo dňa 23. októbra 2018 č. k. 15C/396/2016-103.

10. Podľa § 126 odsek 1 Občianskeho zákonníka vlastník má právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje; najmä sa môže domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje.

11. Podľa § 126 odsek 2 Občianskeho zákonníka obdobné právo na ochranu má aj ten, kto je oprávnený mať vec u seba.

12. Podľa § 21 odsek 1 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore účinnom v čase zadržania vozidla - policajti je oprávnený zaistiť na vykonanie potrebných úkonov vec, ak má podozrenie, že tá súvisí so spáchaním trestného činu alebo priestupku a jej zaistenie je potrebné na zistenie skutkového stavu veci alebo na rozhodnutie orgánu činného v trestnom konaní alebo na rozhodnutie orgánu v konaní o priestupku, alebo ak ide o vec, po ktorej pátra polícia iného štátu. Policajti neodkladne vydá osobe, ktorej bola vec zaistená, potvrdenie o zaistení veci s presným opisom veci, ktorý umožní zaistenú vec identifikovať. Zaistenie veci môže trvať viac ako 90 dní, ak tento zákon neustanovuje inak.

13. Podľa § 21 odsek 3 zákona, ak pominuli dôvody na zistenie veci podľa odseku 1, vec sa vráti osobe, ktorej bola zaistená. Prevzatie vrátenej veci potvrdí táto osoba svojim podpisom na úradnom zázname o vrátení veci.

14. Podľa § 21 odsek 9 zákona, ak vzniknú pochybnosti o tom, či zaistená vec patrí osobe, ktorej bola zaistená, alebo ak si na zaistenú vec uplatní právo iná osoba, útvar Policajného zboru uloží zaistenú vec do úschovy a písomne to oznámi týmto osobám, pričom im v písomnom oznámení odporučí, aby si v lehote 60 dní odo dňa doručenia písomného oznámenia uplatnili vlastnícke právo alebo iné právo na zaistenú vec na príslušnom súde. Osoba, ktorá si uplatnila právo na zaistenú vec na súde, je povinná v lehote podľa predchádzajúcej vety oznámiť útvaru Policajného zboru, ktorý zaistenú vec uložil do úschovy, na ktorom súde si toto právo uplatnila. Po rozhodnutí súdu o vrátení zaistenej veci oprávnenej osobe, je táto povinná uhradiť útvaru Policajného zboru nevyhnutné náklady, ktoré vznikli v súvislosti s jej zaistením a úschovou, ak súd nerozhodne inak. Ak si osoba na príslušnom súde v lehote podľa prvej vety nárok neuplatnila, zaistená vec sa stala majetkom štátu a útvar Policajného zboru ju neodkladne odovzdá ministerstvu do správy.

15. V súdnej veci nebolo medzi stranami sporu sporné, že Okresné riaditeľstvo PZ v Nitre vydalo dňa 05. 06. 2018 uznesenie ČVS: ORP-1504/3-VYS-NR-2015, ktorým podľa § 97 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na § 94 ods. 1 Trestného poriadku vo veci zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, 3 písm. a/ Trestného zákona predmetné motorové vozidlo, ako aj jeden kľúč od tohto vozidla uložilo do úschovy OR PZ v Nitre. Z odôvodnenia uznesenia vyplynulo, že dňa 26. 05. 2018 bolo predmetné vozidlo zaistené príslušníkmi OO PZ Trnava a dňa 04. 06. 2018 prevzaté do trestného stíhania. Dňa 30. 05. 2018 vydal podľa § 89 odsek 1 Tr. por. P. D. kľúč od uvedeného vozidla. Z odôvodnenia uznesenia vyplynulo, že o práve na vec sú pochybnosti, nakoľko si o ňu uplatňujú právo spoločnosť sAutoleasing SK, s. r. o. (žalobca), ako aj P. D. (pôvodne žalovaný v tomto konaní). Zároveň boli poučení o tom, aby osoba, ktorá si na uvedenú vec robí nárok, uplatnila svoj nárok v občianskom súdnom konaní.

15.1. V konaní ďalej nebolo sporné, a žalobca to zdôraznil vo viacerých svojich podaniach, že nárok na vydanie motorového vozidla voči žalovanému si neodvodzuje z titulu vlastníckeho práva k vozidlu, pretože nie je jeho vlastníkom, ani nikdy nebol, ale nárok na vydanie vozidla mu plynie ako záložnému veriteľovi zo Záložnej zmluvy č. UDTA15/61002331 zo dňa 13. 07. 2015, ktorú uzatvoril v postavení záložného veriteľa s H. M. v postavení záložného dlžníka, na základe ktorej boli zabezpečené záväzky dlžníka vyplývajúce mu zo zmluvy o úvere uzatvorenej dňa 13. 07. 2015.

16. V preskúmvanej veci nie je predmetom sporu žaloba podľa § 126 ods. 1 OZ, ale žaloba podľa § 126 ods. 2 OZ, v zmysle ktorého obdobné právo na ochranu má aj ten, kto je oprávnený mať vec u seba. Hoci v zásade platí, že subjektom oprávneným na podanie vlastníckej žaloby je predovšetkým vlastník veci, avšak v zmysle § 126 ods. 2 OZ môže ísť aj o iné oprávnené osoby, keď platí, že právo na ochranu vlastníckeho práva má nielen skutočný vlastník, ale každý, kto o sebe tvrdí, že mu prislúcha vecné právo k veci.

V prípade odňatia alebo zadržania veci sa žalobca nedovoľáva svojho práva vlastníckou (petitórnou) žalobou, ale posesórnou žalobou (z držby). Podmienkou pre podanie takejto žaloby je: a/ odňatie (alebo rušenie) veci držiteľovi, b/ existencia domnelého vlastníctva (oprávnená držba, § 130 OZ) a skutočnosť, že žalobca má lepší titul (lepšie právo ako žalovaný, ktorý je len detentorom). Právne prostriedky ochrany oprávneného držiteľa alebo detentora spočívajú v jeho práve uplatniť voči narušiteľovi ako negatívnu, tak aj reindikačnú žalobu s tým rozdielom, že žalobca nepreukazuje vlastnícke právo, ale iné právo mať vec u seba. Publiciánska žaloba poskytuje ochranu nielen držiteľovi veci, ale podľa názoru doktríny i držiteľovi práva. Za držiteľa práva, ktorému prislúcha táto ochrana, možno považovať napr. záložného veriteľa v prípade ručného zálohu, nájomcu alebo leasingového nájomcu. Podmienkou pre uplatnenie ochrany v prípade uvedených osôb je, že držiteľ práva má hmotnú vec v skutočnej držbe.

17. V kontexte s prejednávanou vecou je potrebné uviesť, že ustálená súdna prax i teória vychádzajú zo zhodného názoru, že určovacia žaloba (§ 137 písm. c/ CSP) má spravidla preventívny charakter a jej účelom je poskytnúť ochranu práva žalobcu predovšetkým skôr, než dôjde k porušeniu právneho vzťahu alebo práva, a preto vo všeobecnosti nie je opodstatnená tam, kde už právny vzťah alebo právo porušené boli a kde je namieste žaloba o splnenie povinnosti (§ 137 písm. a/ CSP). V prípade možnosti žalovať priamo splnenie povinnosti je preto potrebné vždy považovať určovaciu žalobu za neprípustnú, nakoľko neslúži potrebám praktického života a spornosť nerieši, a vedie len k nárastu súdnych sporov.

18. Žalobca sa vydania motorového vozidla a ochrany domáha v zmysle § 126 ods. 2 OZ, keď tvrdí, že splnil všetky predpoklady na výkon záložného práva (§ 151l OZ). Tvrdí, že zabezpečená pohľadávka nebola riadne a včas splnená. Žalobca dňa 22. 12. 2015 zaregistroval začatie výkonu záložného práva, ktorú skutočnosť následne oznámil i záložcovi a dlžníkovi (H. M., P. D.). Žalobca sa teda svojho nároku domáha z titulu postavenia záložného veriteľa.

Za danej situácie odvolací súd zastáva názor, že súd prvej inštancie mal vec posudzovať v zmysle ust. § 126 ods. 2 v spojení s § 151l ods. 1 a nasl. OZ, keď z ust. § 21 ods. 9 zák. č. 171/1993 Z. z. nevyplýva, že jediným právnym prostriedkom, ktorým si oprávnený pre účely vydania zaistenej veci môže uplatniť svoje právo, je výlučne žaloba o určenie vlastníckeho práva. Nasvedčuje tomu i dikcia toto zákonného ustanovenia, podľa ktorého, ak vzniknú pochybnosti o tom, či zaistená vec patrí osobe, ktorej bola zaistená, alebo si na ňu uplatní právo iná osoba, útvár Policajného zboru ju uloží do úschovy a odporučí týmto osobám, aby si v lehote 60 dní odo dňa doručenia písomného oznámenia uplatnili vlastnícke právo alebo iné právo na zaistenú vec na príslušnom súde. Nemožno tak vyvodit', že oprávnená osoba si svoje vlastnícke, príp. iné právo musí uplatňovať výlučne vlastníckou žalobou, ale môže tak učiniť viacerými spôsobmi. Znamená to, že i žalobou o vydanie veci môže súd v rámci konania ako predbežnú otázku posúdiť, či žalobcovi svedčí tvrdené právo k predmetnému automobilu.

19. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude v ďalšom konaní sa zaoberať aj otázkou pasívne legitimovaného subjektu, keď zisteným skutkovým stavom, ale aj z uznesenia Policajného orgánu zo dňa 05. 06. 2018 vyplynulo, že o práve na vec sú pochybnosti, nakoľko si na ňu uplatňuje právo ako spoločnosť sAutoleasing SK, s. r. o. (žalobca), tak aj P. D. (pôvodne žalovaný). Z pripojeného spisu OS Bratislava III sp. zn. 14C/40/2016 vyplynulo, že P. D. v postavení žalobcu proti žalovanému sAutoleasing SK, s. r. o. domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd uložil žalovanému (záložnému veriteľovi) povinnosť zdržať sa akéhokoľvek výkonu záložného práva viaznuceho na predmetné

motorové vozidlo. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia bol uznesením OS Bratislava III zo dňa 31. 03. 2016 č. k. 14C/40/2016-36 zamietnutý a uvedené uznesenie bolo potvrdené odvolacím súdom v uznesení z 25. 08. 2016 č. k. 10Co/202/2016-76. V dôvodoch rozhodnutia odvolacieho súdu v bode 13. sa konštatuje, že žalobca (P. D.) neosvedčil danosť nároku, nepredložil kúpnu zmluvu na motorové vozidlo, ktoré je zaťažené záložným právom v prospech žalovaného, ani iným právne relevantným spôsobom nepreukázal vlastnícke právo k motorovému vozidlu. Po právoplatnom zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nie je zrejmé, či si aj iná osoba okrem žalobcu uplatňuje vlastnícke alebo iné právo k predmetnému motorovému vozidlu. V tomto kontexte bude povinnosťou súdu prvej inštancie si vyriešiť, či je možné zotrvať na stanovisku, že pretrvávajú pochybnosti o práve žalobcu na vec, resp. či tu je iná osoba, ktorá si robí nárok na vec a tento si ne/uplatnila v občianskom súdnom konaní.

20. Na doplnenie odvolací súd len dodáva, že pochybnosti o práve k zaistenej veci uloženej do úschovy v zmysle § 21 ods. 1, 9 zák. č. 171/1993 Z. z. totiž neodstraňuje policajný orgán samostatným dokazovaním (rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo 60/03) a nemôže ich odstrániť ani súd v konaní o vydanie vecí, pokiaľ nie je druhou stranou sporu aj druhý domnelý vlastník vozidla v prípade, ak si takéto právo účinne uplatnil (obdobnú vec riešil NS SR v uznesení 4Cdo 87/2011 z 26. 07. 2012).

21. V ďalšom konaní súd prvej inštancie, viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP), sa bude zaoberať v naznačenom smere a opätovne rozhodne o nároku žalobcu na vydanie motorového vozidla, s tým, že primárne sa bude zaoberať zámenou strany sporu na strane žalovaného, ktorú navrhol žalobca podaním zo dňa 17. 07. 2018 (č. I. 86-87) a o ktorej nesprávne rozhodol súd prvej inštancie uznesením zo dňa 23. 10. 2018 č. k. 15C/396/2016-103.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).